

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Vojtěcha Šimíčka a soudců JUDr. Miluše Doškové a JUDr. Karla Šimky v právní věci žalobce: **J. H.**, zastoupeného Mgr. Jaroslavem Míkovcem, advokátem se sídlem Jungmannova 24, Praha, proti žalovanému: **Finanční ředitelství v Hradci Králové**, se sídlem Horova 17, 500 02 Hradec Králové, o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 21. 12. 2005, č. j. 31 Ca 290/2005 - 13,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á .**

- II.** Žalovanému **s e n e p ř i z n á v á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce (dále jen „stěžovatel“) včas podanou kasační stížností brojí proti shora označenému usnesení Krajského soudu v Hradci Králové. Napadeným usnesením krajský soud spojil ke společnému projednání věci vedené pod sp. zn. 31 Ca 290/2005, 31 Ca 316/2005, 31 Ca 317/2005, 31 Ca 318/2005 a 31 Ca 319/2005 s tím, že nadále budou vedeny pod sp. zn. 31 Ca 290/2005, a tyto návrhy na obnovu řízení odmítl.

Stěžovatel v kasační stížnosti uplatňuje důvod obsažený v ustanovení § 103 odst. 1 písm. c) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), a namítá zmatečnost řízení před soudem spočívající v tom, že ve věci rozhodovala vyloučená soudkyně. Mgr. K. totiž byla v polovině 90. let zaměstnaná na Finančním ředitelství v Hradci Králové a je proto možno důvodně pochybovat o její nepodjatosti vzhledem k žalovanému. Ve stejné okolnosti patří stěžovatel rovněž naplnění kasačního důvodu obsaženého v ustanovení § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s.

Z těchto důvodů stěžovatel navrhuje napadené usnesení krajského soudu zrušit.

Žalovaný ve svém vyjádření ke kasační stížnosti uvádí, že jmenovaná soudkyně v minulosti skutečně byla zaměstnankyní Finančního ředitelství v Hradci Králové, nicméně jako soudkyně rozhoduje nepodjatě, o čemž svědčí rovněž výsledky jiných řízení, kdy rozhodnutí žalovaného jsou krajským soudem rušena.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadené usnesení Krajského soudu v Hradci Králové v rozsahu kasační stížnosti a v rámci uplatněných důvodů (§ 109 odst. 2, 3 s. ř. s.) a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

V projednávané věci Nejvyšší správní soud především konstatuje, že stěžovatel podal ke krajskému soudu návrhy na obnovu řízení, pravomocně skončených shora označenými rozsudky Krajského soudu v Hradci Králové. Tyto návrhy odmítl krajský soud jako nepřijatelné, a to proto, že s. ř. s. umožňuje obnovu řízení pouze v řízení o ochraně před zásahem správního orgánu a ve věcech politických stran a hnutí, nikoliv v řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu.

Nejvyšší správní soud připomíná, že podle ustanovení § 114 odst. 1 s. ř. s. je „*obnova řízení přípustná jen proti rozsudku vydanému v řízení*

a) o ochraně před zásahem správního orgánu,

b) ve věcech politických stran a politických hnutí.“

Z citovaného znění zákonné úpravy je dostatečně patrné (arg. a contrario, arg. per eliminationem), že v případech jiných než zákonem vyjmenovaných typů řízení obnova řízení přípustná není, a pokud tedy stěžovatel podal návrhy na obnovu řízení, v nichž bylo soudem pravomocně rozhodnuto o žalobách brojících proti rozhodnutím správního orgánu ve smyslu ustanovení § 65 a násl. s. ř. s., nemohl krajský soud rozhodnout jinak, než tyto návrhy odmítnout jako nepřijatelné a musel by stejně - s ohledem na kogentní povahu zákonné úpravy - rozhodnout v jakémkoliv složení senátu. Již z tohoto důvodu nemůže být kasační stížnost shledána důvodnou.

Nad tento rámec Nejvyšší správní soud konstatuje, že námitkou podjatosti podanou stěžovatelem proti osobě soudkyně Mgr. K. se zdejší soud již zabýval v usnesení ze dne 3. 8. 2006, sp. zn. Nao 22/2006, a na závěry zde obsažené je možno z důvodu stručnosti odkázat. Ratio decidendi tohoto rozhodnutí totiž vychází z úvahy, že smysl ustanovení § 8 odst. 1 s. ř. s. spočívá ve dvou na sobě zcela nezávislých důvodech vyloučení soudce. Soudce je jednak ipso facto vyloučen z projednávání a rozhodování věci, na níž měl podíl již v předchozím řízení správním či soudním. Tato skutečnost jej sama o sobě z projednávání věci v navazujícím řízení vylučuje, sama tato skutečnost zakládá nevyvratitelnou domněnku podjatosti, neboť od římských dob platí procesní zásada nemo iudex in causa sua (nikdo nemůže být soudcem ve vlastní věci). Vedle toho je pak důvodem vyloučení natolik objektivizovatelná míra osobního vztahu soudce k věci samé, k účastníkům či k jejich zástupcům, že míra a povaha tohoto vztahu zavdává důvod k pochybnostem o nepodjatosti soudce. V případě Mgr. K. první důvod vyloučení z projednávání a rozhodování věci stěžovatele, jelikož stěžovatel ani netvrdí, že by se jakkoliv podílela na rozhodnutích, následně přezkoumávaných krajským soudem.

Ohledně druhého zmíněného důvodu je třeba respektovat, že kategorie nezávislosti a nestrannosti jsou kategoriemi ideálními, jež nelze nikdy naplnit absolutně. Je to dáno jejich sociální povahou, nezávislost i nestrannost jsou kategoriemi vztahovými. V nějaké formě

sociálních kontaktů však žije každý, neexistuje tedy žádná lidská bytost, která by byla v krystalické formě nezávislou a nestrannou. Nelze proto pojímat nezávislost a nestrannost soudců tak, že by je v konečném důsledku měl z rozhodování věcí vyloučit i jen běžný sociální život. Vodítkem k nalezení míry nezávislosti a nestrannosti soudce v míře, která naplňuje požadavky ústavního pořádku, nepodléhá však subjektivizmu v posuzování a neignoruje sociální realitu, je pro Nejvyšší správní soud především judikatura Ústavního soudu. Ústavní soud ve svém nálezu ze dne 26. 4. 2005, publikovaném pod č. 220/2005 Sb., konstatoval, že dlouhodobý právní a politický vývoj liberálních demokracií vygeneroval ze zkušeností indikátory nezávislosti a nestrannosti, z nichž lze utvářet objektivizovatelná kritéria pro posouzení naplnění znaků nezávislosti a nestrannosti. Nezávislost a nestrannost soudu (soudce) v objektivní poloze se tak posuzuje z hlediska vztahu k ostatním mocenským složkám (respektování principu dělby moci) a z hlediska schopnosti aktérů řízení s potenciálním zájmem na určitém výsledku či průběhu sporu ovlivnit vznik, trvání a zánik funkce člena soudního orgánu či jinak účinně působit na jeho rozhodování. Soudci tedy musí mít natolik nezávislý status a tento status musí zůstat i v konkrétních řízeních natolik nenarušen, aby bylo vyloučeno přímé či zprostředkované působení na rozhodovací činnost.

V daném případě samotný fakt, že Mgr. K. byla zaměstnankyní žalovaného, nemůže být oním poměrem k účastníkům řízení, který by zavdával podnět k pochybám o její nepodjatosti. Pokud jde o možný vztah k žalovanému, nelze předpokládat, že by pouze na základě skutečnosti, že před dvanácti lety (do roku 1995) byla zaměstnankyní žalovaného, žalovanému stranila. Samotný fakt zaměstnání u žalovaného, aniž se předsedkyně senátu Mgr. M. K. jakkoliv podílela na řízeních ve věcech stěžovatele a aniž ho dokonce jinak znala, proto nemůže zavdat příčinu k pochybnostem o její nezávislosti a nestrannosti.

Ze všech shora uvedených důvodů Nejvyšší správní soud neshledal existenci žádného z kasační stížností namítaných důvodů ve smyslu ustanovení § 103 odst. 1 písm. c), e) s. ř. s., a proto kasační stížnost zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

Stěžovatel, který neměl v tomto soudním řízení úspěch, nemá právo na náhradu nákladů řízení (§ 60 odst. 1 s. ř. s.) a žalovanému Finančnímu ředitelství v Hradci Králové náklady řízení nevznikly. Proto soud rozhodl, že se žalovanému nepřiznává právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 4. dubna 2007

JUDr. Vojtěch Šimíček
předseda senátu